

FANT TILBAKE: Alvhild Jarnes fant tilbake til sin far i Tyskland etter 20 års leting. Faren var død, men hun fant stemor og to halvsøstre som kunne fortelle henne om faren. (Foto: Hallgeir Vågenes, Scanfoto)

– Det verste myndighetene gjorde var å frata oss vår opprinnelige identitet, sier Alvhild Jarnes. Hun er leder i Norges Krigsbarnforbund, og hjelper krigsbarn med å finne tilbake til sine røtter.

MERETE CROWD

En person kan ikke bli rammet på en verre måte enn å bli fratatt sin egentlige identitet, sier Alvhild Jarnes. – Det å ikke ane hvor man kommer fra, hvilken arv man har fått med seg og hvem som egentlig er ens familie er fryktelig vondt, sier Alvhild Jarnes. Og hun vet hva hun snakker om.

Syv år gammel fikk hun vite at hun var adoptert. Måten hun fikk vite det på, husker hun godt. En ungeskole omringet henne i skolegården og ropte «tysskerunge».

Hun var heldig og hadde gode adoptivforeldre. De fortalte henne på en fin måte at hun var adoptert og hadde tysk far. Hun er aldri senere blitt mobbet for sin opprinnelse.

Fant faren

I dag bor hun på Storebø utenfor Bergen. Hun er gift, har fem barn, og jobber som miljøarbeider.

– Etter at jeg selv fikk barn, følte jeg behov for å finne ut mer om min opprinnelse. Det var en prosess som tok 20 år. I løpet av de årene var det mange skuffelser. Da jeg endelig fant fram til min fars adresse i 1991, viste det seg at han var død. Men jeg fant

min stemor og mine to halvsøstre, og dem har jeg god kontakt med i dag. Dessuten har jeg fått vite mye om min far.

Nytt navn

Fram til 1993 het hun Alvhild Jarnes. Da tok hun et nytt navn: Alvhild Elisa Weeke Jarnes. Elise var det hun egentlig skulle hete, og Weeke var farens familienavn.

– Barn fra krigen som finner tilbake til sin identitet, oppdager ofte at de hadde tyske navn da de ble født. Navnene ble byttet til norske etter krigen. Det er en merkelig opplevelse å få vite at en egentlig heter noe annet enn det en har trodd hele sitt liv, sier hun.

Jarnes synes det er viktig at den mørke siden av vår etterkrigshistorie kommer fram. Krigsbarnutvalgets innstilling ble aldri vedtatt i Stortinget, men den ble praktisert.

– Jeg vet om mange som ble

offer for den innstillingen. Myndighetene bestemte at våre mødre ikke var skikket til å ta vare på oss.

Barn som ble sendt til Tyskland og egentlig skulle komme tilbake etter 1946, ble bare borte. De som ikke ble adoptert bort og var «til overs», ble sendt på barnehjem og institusjon.

– Mange medlemmer i Norges Krigsbarnforbund er svært bitre over behandlingen de fikk. Ofte er ikke deres identitet oppgitt i det hele tatt. Arkiv er borte eller tilbake til barnehjemmet. Et hakekors var tegnet inn i sekken hennes. Adoptivforeldrene ønsket ikke ha tyskerunger. Heldigvis kom hun til slutt til noen fantastiske adoptivforeldre.

– Jeg vet om ei jente som ble sendt fra barnehjem til adoptivforeldre. En tid senere kom hun tilbake til barnehjemmet. Et hakekors var tegnet inn i sekken hennes. Adoptivforeldrene ønsket ikke ha tyskerunger. Heldigvis kom hun til slutt til noen fantastiske adoptivforeldre.

Fellesskap

I dag er Jarnes leder for Norges Krigsbarnforbund. Forbundet har 400 medlemmer, som både er tyske og norske.

– Vår hovedoppgave er å være et forum for sosialt fellesskap hvor vi kan møtes og utveksle erfaringer. Vi arbeider også for å finne tilbake til våre røtter, og har et nært samarbeid med Røde Kors.

– Noen mener at vi bør kreve oppreisning for den behandling myndighetene ga oss. Jeg mener det viktigste er at vi finner tilbake til hvem vi egentlig var. Mange av oss lykkes, og det er ikke bare vi barna som søker tilbake. Fedre søker også etter oss, og barnebarn leter etter sine familier i Tyskland.

– Mennesket har alltid behov for å finne tilbake til sine egentlige røtter, så behandlingen av oss krigsbarn vil ikke gå i glemmeboken, sier Jarnes.

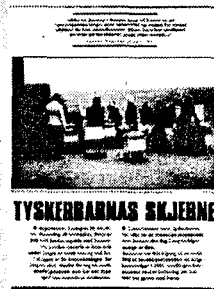
BAKGRUNN

KRIGSBARN

● Mellom 9 000 og 13 000 barn med tysk far og norsk mor ble født under og etter krigen.

● Nationen har fått tilgang til en instilling fra Krigsbarnutvalget til Sosialdepartementet i 1945. I instillingen ble det foreslått hva som burde gjøres med tyskerbarna.

● Adopsjon, utsletting av identitet og deportasjon til andre land var noen av tiltakene som ble foreslått i instillingen som ble brukt som en veileder i flere deler av landet.

Første artikkel i denne serien sto tirsdag 27/12. Dette er siste del.